

125-jarige bestaan van de Sint-Annakapel te Ohé en Laak

Door Harry Meuwissen

In Limburg staan vele kapellen die zijn toegewijd aan de Heilige Anna. Aan het begin van het Maasdorp Ohé en Laak staat zo'n kapel op de toepasselijke Sint Annastraat. De verering van de Heilige Anna, de moeder van Maria en grootmoeder van Jezus Christus is eeuwenoud en wijdverspreid. In dit artikel bespreken we twee bijzondere momenten van de lokale Annadevotie te Ohé en Laak. Allereerst de viering van het 125-jarige bestaan in 2021 en daarna de plechtigheden rondom de bouw en inzegening van de huidige (nieuwe) Sint-Annakapel in 1896.

26 juli 2021: de viering van het 125-jarige bestaan

Op zondag 26 juli, de naamdag van de Heilige Anna, was er een drukbezochte Heilige Mis ter ere van het 125-jarig bestaan van de huidige Sint-Annakapel te Ohé en Laak. Deze Heilige Mis werd voorgegaan door de hulpbisschop van het bisdom Roermond, Everard de Jong. Met een speciaal woord van dank richtte hij zich tot de kapelgroep en alle lokale vrijwilligers die deze kapel met hart en ziel onderhouden. Het onderhoud van de kapel wordt voor het grootste gedeelte bekostigd door de jaarlijkse collecte, waarbij vele dorpsbewoners een gulle bijdrage leveren. Bijkomende kosten worden gedragen door het kerkbestuur en de parochiefederatie. Bas Busschops, raadslid in de gemeente Maasgouw, sprak in zijn toespraak de hoop uit dat de traditie van de viering van "Sint Ann" ook in de toekomst mag blijven voortbestaan. Ter afsluiting werd naar jaarlijks gebruik, het Sint-Annalied gezongen. Na de zegen was er voor iedereen koffie met cake. Belangstellenden konden onder leiding van gids Jan Bogie meer te weten komen over de geschiedenis van deze unieke locatie.

De oude Sint-Annakapel staat op een ongunstige locatie

Hoewel de viering in 2021 specifiek gericht was op het 125-jarige bestaan van de huidige kapel is de Annadevotie te Ohé en Laak veel ouder. De oude Sint-Annakapel dateerde van vóór 1631 en behoorde oorspronkelijk bij de parochie Stevensweert. Het oude kapelletje lag ongeveer op de grens van de vroegere heerlijkheden (en latere gemeenten) Stevensweert en Ohé en Laak. Over het uiterlijk van de oude kapel is vrijwel niets bekend. Vanwege de ligging in een laagte had deze kapel regelmatig last van de hoge waterstand van de rivier de Maas en optrekkend vocht in de muren. Juist vanwege deze ongunstige ligging werd de oude kapel in januari 1896 afgebroken.

Sint-Annakapel tijdens overstromingen (1993).
Fotocollectie Gerard Laugs.

Voordat de oude kapel werd afgebroken waren er al plannen voor de bouw van een nieuwe “veel grotere en schoonere” kapel. Vanwege de wateroverlast op de oude locatie werd er besloten om de locatie van de Sint-Annakapel te verschuiven. Gevoelsmatig lag de kapel dicht bij het dorp Ohé en Laak dat zich in 1862 als zelfstandige parochie had afgesplitst van de parochie Stevensweert. Bij de herbouw zou de kapel dan ook op het grondgebied van Ohé en Laak komen te liggen. Dit terrein werd opgehoogd waardoor het huidige gebouw op een kleine kunstmatige verhoging ligt. Deze is nog steeds zichtbaar ten opzichte van de laag gelegen weilanden. De invloed van de rivier de Maas was tijdens de overstromingen van 1993 en 1995 goed zichtbaar, doordat de kapel werd omgeven door water. Momenteel is deze invloed jaarlijks zichtbaar bij hoge waterstanden, zoals in 2021, waarbij het stijgende kwelwater in de weilanden rondom de kapel stond.

26 april 1896: de plechtige Eerste steenlegging

Op zondag 26 april 1896 vond “de plechtige Eerste steenlegging” plaats. Na het Lof om drie uur vertrok er vanuit de Onze-Lieve-Vrouw Geboortekerk te Ohé en Laak een stoet van parochianen, Sint-Annavereerders en andere belangstellenden. Deze stoet liep in processie richting de locatie bij de linden aan het begin van de Laak. Vier bruidjes droegen op een draagbaar een versierde steen. In aanwezigheid van de bisschop van Roermond, Franciscus Boermans was pastoor Antonius Dortants voorganger tijdens de plechtigheden. Als laatste werd de versierde steen samen met enkele documenten in de fundering van de kapel gemetseld.

Het gebouw en het stenen altaartje werden ontworpen door de architect Nicolaas van der Schuit. Dit was een leerling van de uit Roermond afkomstige architect Pierre Cuypers. De aannemer Clappers uit Roermond gebruikte de stenen van de oude kapel als fundering voor de nieuwe kapel. Kennelijk werd er goed doorgewerkt, want op zondag 26 juli 1896, de naamdag van de Heilige Anna, volgde de inzegening van het nieuwe gebouw.

26 juli 1896: de plechtige inzegening van de nieuwe Sint-Annakapel

“Ons dorpje vierde gisteren feest. En terecht. Het was gisteren de feestdag van de beschermvrouw dezer parochie, de H. Anna. En meer nog. Gisteren werd de prachtige nieuwe kapel op de Laak, toegewijd aan de H. Anna, plechtig ingewijd.”

Zo vertrok op 26 juli 1896 nogmaals een processiestoet van parochianen en belangstellenden vanuit de parochiekerk te Ohé en Laak richting de locatie bij de linden “oppe Laak”. Daar was nu het nieuwe kapelgebouw verrezen. “Deze stoet bestond uit de schoolkinderen met vlaggen, vrouwen, Broederschap, Harmoniegezelschap, zangers, bruidjes en Eerwaarde Geestelijkheid en een grote menigte mannen.” Volgens de notities van pastoor Dortants waren honderden belangstellenden uit de omtrek naar het dorp toegestroomd om getuige te zijn van deze indrukwekkende plechtigheid.

De plechtige inzegening werd voltrokken door de vicaris-generaal van het bisdom Roermond, Prof. Dr. P. Mannens, terwijl F. Herben, deken te Echt het nieuwe Annabeeldje inzegende. Dit beeld uit het Cuypersatelier te Roermond, werd na de inzegening boven de ingang van de kapel geplaatst boven de in het hardsteen aangebrachte Latijnse tekst:

“Weldoeners hebben uit vrome vrijgevigheid deze kapel, toegewijd aan de Heilige Anna, gebouwd in 1896”.

“De plechtige Hoogmis werd die dag voorgedaan door de Weleerwaarde Heer L’Ortye, waaronder feestpredicatie door Pater Wigants van de kapel te Roermond.” Na afloop van de plechtigheid bewoog de grote menigte zich in en rond de kapel om het nieuwe gebouw van alle kanten te bewonderen.

Inwendig is de kapel zo’n 11 meter lang en 4 meter breed. Ze is voorzien van acht standaard glas-in-lood-ramen en bekroond met een uiterst slanke torenspits met bel. Twee jaar na de inzegening maakte Hendrik Laugs uit Ohé en Laak, voor de prijs van twaalf gulden per stuk, zes nieuwe eikenhouten banken die momenteel vooraan in de kapel staan.

“Later, in den namiddag, had een groot vocaal en instrumentaal concert in de welversierde weide der Gebr. Beunen, op de Laak plaats, waaraan door 7 verenigingen werd deelgenomen. De feeste van dien dag liepen allen flink van stapel zonder dat ook maar een wanklank gehoord werd. Weerom heeft Ohé en Laak getoond dat het feest kan vieren.”

Besluit

H. Mis bij gelegenheid van de viering van het 125-jarig op 26 juli 2021
Fotocollectie van de auteur.

Met de viering van het 125-jarige bestaan van de huidige Sint-Annakapel richtte de gemeenschap van Ohé en Laak zich vooral op de bouw van de nieuwe Sint-Annakapel. Pater Sangers benadrukte in zijn standaardwerk over de geschiedenis van het Eiland in de Maas, dat de Annadevotie in Ohé en Laak veel ouder is dan we meestal aannemen. Hij verwijst naar de bloeiende Annadevotie in Aldeneik (België) waar ze zelfs patrones van de parochiekerk werd. Met een vermelding uit de 10de eeuw liggen de oudste sporen van de Annadevotie in onze

regio juist in Echt. Mogelijk zullen we nooit te weten komen hoe oud de Annadevotie te Ohé en Laak werkelijk is. Dankzij het onderzoek van Har Rutten weten we wel zeker dat er al in 1631 een kapel stond. Zo is de Annadevotie dus al zeker zo'n 400 jaar aanwezig in dit kleine Maasdorp.

Meer lezen over de geschiedenis van de Sint-Annakapel te Ohé en Laak en de regio?

- Sangers, W. en A. Simonis, *Er ligt een eiland in de Maas, Geschiedenis van Stevensweert en Ohé en Laak* (Echt 1955). 'De Sinte Anna-kapel', blz. 200 – 206.
- Raets, R., 'De verering van de Heilige Moeder Anna' in: *Geschied- en Heemkundige Kring Kinrooi: Dao raostj gèt!*, Jaargang 12, nummer 3 (1993).
Via www.heemkringkinrooi.be/tijdschriften
- Rutten, H., 'De St. Anna-kapel te Ohé en Laak' in: *Amici Insulae: Vrienden van het Eiland in de Maas*, Jaarboek 14 (1996). Via www.amici-insulae.nl/jaarboeken

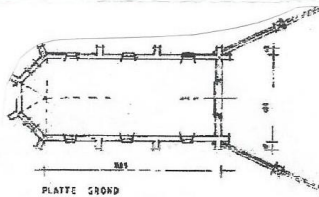
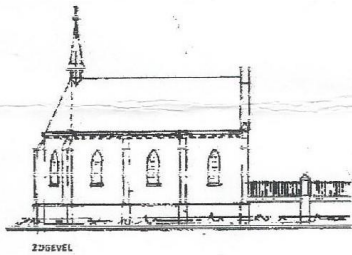
Ik bedank iedereen die me tijdens het onderzoek en schrijven ondersteunde met inzichten, suggesties en verbeteringen na het lezen van deze of voorgaande teksten. In het bijzonder dank aan Jan Bogie voor inzage in zijn notities en Hans Richter voor inzage in zijn verzameling krantenartikelen. Elke aanvulling bracht een betere tekst, al zijn alle resterende onvolkomenheden geheel voor mijn rekening.

Tijdens het schrijven van het voorgaande artikel vond ik mijn opstel terug van 22 jaar geleden. Zo had ik kennelijk al op de Basisschool "Moeder Magdalena" te Ohé en Laak interesse in de geschiedenis van de Sint-Annakapel.

Florvif
di 28-9-1949

De Sint Annakapel

In ons dorp op het einde van de Sint Annestraat staat de St. Annakapel.
De St. Annakapel kent al een geschiedenis van voor het jaar 1631.
In 1896 vond de plechtige inzegening van de kapel plaats. Vorig jaar is de kapel gerestaureerd. Op zondag 11 juli van dit jaar is de kapel opnieuw ingezegend.
Er was een heilige mis met bisschop Wertz.
Er waren ook oude leien van het dak beschilderd met een mooie afbeelding van de kapel.
Het Mariabeeld kreeg ook een nieuw juk.
Deze was geschonken door een parochiaan.
Op 26 juli is de feestdag van St. Anna.
Deze dag wordt ook altijd gevierd. Ook vele oud-inwoners van Ohé en Laak komen dan speciaal naar de kapel. Op het einde van de mis wordt dan ook het St. Annalied gezongen. Sommige oude mensen kennen dit uit hun hoofd.

1. Broeders, zingt met vroom gemoed
Sint Anna ter eer.
't Feestlied klink' met liefdegloed,
Zij mint ons zo teer.
2. Eeuwenlang werd ja vermeld,
hoe door Hare hand
's Hemels gunst op beemd en veld
mild ons werd verpand.
3. Vraagt het uwe moeders maar,
wie haar was ten troost,
als zij leefden in 't gevaar
van haar tener kroost.
4. Drukte 's levens leed u zeer,
Gingt gij niet tot Haar?
En hoe troostvol kwaamt gij weer
van haar klein altaar?

St. Anna-lied

Refrain:

O Moeder Anna, hoor ons dankend lied
en uw beschermingshand verlaat ons niet.

5. Laagt gij op de ziekespond,
't was in haar kapel,
dat gij hulp vragen zoudt.
Hulp kwam immers wel.
6. IJegang, storm en waterstroom
deed u sidd'len vaak.
Bij St. Ann' verdween uw schroom,
Zij beschut Ohé en Laak.
7. Broeders, wijdt u toe aan Haar
Met een trouw gemoed.
Neergeknielt voor haar altaar
schalt deez' kindergroet.
8. Hoort ge 't scheidingsklokje slaan
van een dierbaar pand?
Leid St. Ann', zo noemt men haar,
't in ons Vaderland.